

17. februar 2025 kl. 19:30

Jesper Toft

Mursejleren

Kom og hør om den fantastiske fugl mursejleren, hvis liv overrasker gang på gang. Desværre er den rødlistet som næsten truet, især fordi de mister deres redepladser i vore bygninger, når de renoveres i klimaet navn og derfor bliver gjort tætte uden plads til mursejlerne. Mursejlerne bliver hjemløse og er derfor ved at forsvinde - uden at mange lægger mærke til det.

Det har Jesper Toft fra Vanløse - manden bag mursejlerne.dk - arbejdet på at ændre i flere år, hvor han via projekt SOS mursejlerne har været med til at sætte over 1.500 redekasser op til mursejlerne især på skoler og i kirker.

Kom og hør Jesper Toft fortælle om mursejlerens fantastiske liv, og få masser af inspiration til, hvad vi kan gøre for beholde denne karakteristiske byfugl, som heldigvis stadig fylder byernes sommeraftener op med liv.

24. februar 2025 **NB: Spisning kl. 18:30**

Generalforsamling + Positive Historier

Spisning, generalforsamling, kaffe og foredrag ved Knud Anker Iversen.

I foredraget vil Knud Anker Iversen fortælle ti udvalgte historier, der alle har det til fælles at der er tale om mennesker der gør en positiv forskel for lokalsamfundet i Høje-Taastrup.

Knud Anker Iversen har, sammen med Alternativet Høje-Taastrup, over flere år stået bag Positive Historier fra Høje-Taastrup og udgivet disse historier i to bøger, som han tager med.

Positive Historier kan findes på:
<https://www.tendensklog.com/positive-historier>

Knud Anker Iversen er 71 år, var i 20 år lærer på Selsmosekolen i Taastrup og i 24 år leder af Miljø- og Energicentret i Høje-Taastrup.

Mandagsaftener er foredrag der har eksisteret i Sengeløse siden 1946, og i år afholdes i Sognegården, Landsbygaden 68, mandage kl. 19.30 - ca. 22.00

Tilmelding sker ved at indbetale det fulde årskontingent, kr. 850,00 til konto 2277 - 3230 040 396. Husk at skrive navn og tlf. i meddelelse til modtager.

For enkeltforedrag betales kr. 100,00. Priserne er inkl. kaffe/te og kage.

Spørgsmål om betaling rettes til kasserer Aksel Nielsen tlf. 3132 8837

Fungerende formand Inger Merete Terp tlf. 5124 1781

Alle er velkomne. Ændringer pga. vejret eller sygdom kan ske.

FOREDRAG i SENGELØSE

MANDAGSAFTENER 2024 - 2025

4. november 2024 kl. 19:30

Lars Ljungmann Spatzek

Arkivleder Byhistorisk Samling & Arkiv Blåkildegaard

Kronjuvelerne på Lokalarkivet

Arkivet for Høje-Taastrup Kommune har eksisteret siden 1979. Siden er stedet vokset til et af landets største lokalarkiver. Bl.a. har arkivet i dag Østdanmarks største lokalhistoriske billedsamling samt en righoldig samling af kilder og andet materiale.

Folkeholdet på Cathrineberg Gods ca. 1900

Alt sammen for at belyse fortiden og nutiden. Så fremtidens borgere har en historie og rødder at se tilbage på.

Arkivleder Lars Spatzek vil fortælle om arbejdet og give eksempler på nogle af de spændende sager, som gemmer sig på hylderne på Lokalarkivet på Blåkildegaard.

Der vil være fokus på Sengeløse Sogn og de mange sager, som findes på hylderne.

11. november 2024 kl. 19:30

Mads Hagen

Naturfotograf

Danmarks nære natur

Jeg bestræber mig på at fortælle om naturen fra min lille fotoboble og om alle de eventyr jeg oplever med mit kamera i Danmark og udlandet.

Danmark har en unik natur, vi glemmer det bare nogle gange, mens vi drømmer om naturen i udlandet.

I dette foredrag tager naturfotograf Mads Hagen dig med på en rejse ind i Danmarks smukkeste naturområder og helt tæt på nogle af de fascinerende dyr, der bebor den.

2

27. januar 2025 kl. 19:30

Lillian Hjorth-Westh

Nordisk film

Alle elsker at høre Lillian fortælle, og hende har vi fornøjelsen at høre denne sene og sikkert kolde januar aften.

Om aftenens foredrag siger hun selv: Foredraget handler om Nordisk Films mangeårige direktør og instruktør Erik Balling, der gav os de store oplevelser både i TV og i biografene. Tænk blot på Olsen Banden og Matador.

I foredraget trækkes også linjer tilbage til skaberen af Nordisk Film, Ole Olsen.

3. februar 2025 kl. 19:30

Inger Merete Terp

Speciallæge i psykiatri

Stress og funktionelle lidelser

Sund stress er hensigtsmæssig men usund stress eller traumer kan medføre fysiske og psykiske symptomer, som kan være særdeles vanskelige at komme af med igen. Eksisterende viden, mulighed for behandling samt hvad du selv kan gøre vil blive gennemgået.

Inger Merete har arbejdet som psykiater i knap 40 år og har især interesseret sig for psykoser og depression efter fødsel samt for følger efter stress og traumer.

10. februar 2025 kl. 19:30

Krister Hansen

Lektor i historie Møllernes Legatskole Odense

Skolevæsenet i Grønland - historisk

Siden Hans Egede i 1721 etablerede sin koloni på Håbets ø er den grønlandske ungdom blevet dannet mod et højere formål. Dette formål har skiftet efterhånden som Grønland har udviklet sig fra en lukket koloni over et dansk amt og til en selvstyrende nation indenfor Rigsfællesskabets snærende bånd.

I den lukkede kolonis tid skulle grønlænderne opdrages til lutheranere – hvilket foregik på grønlandsk

I tiden som amt skulle grønlændernes ligestilles med danskere og derfor lære dansk – og glemme den grønlandske identitet. Siden hjemmestyrets indførelse har skolen medvirket til at skabe en grønlandsk nation, og derved er det grønlandske blevet styrket igen.

Krister har undervist på gymnasiet i Nuuk i fire år.

7

13. januar 2025 kl. 19:30

Pernille Pantmann
Arkæolog og forsker

Salpetermoseliget og andre glemte moselig

Udgravningerne i Salpetermosen under det nye supersygehus afslørede et moselig. Fundet af dette satte skub i et forskningsprojekt om de nordsjællandske moselig, der hidtil har spillet en ubetydelig rolle i den internationale moseligforskning på trods af at der er mere end 50. Det er en stor fejl, som dog nu vil blive rettet op på. For spørgsmålene hober sig op. Er de alle samtidige, og er de alle udtryk for ofringer? Hvis de er ofre, hvad siger det om de samfund, der ofrede mennesker og om opfattelsen af menneskets værdi? Kan der være andre forklaringer på moseligene? Hvordan kan de nordsjællandske moselig gøre os klogere og har de i det hele taget noget at bidrage med til moseligforskningen? Disse og mange andre overvejelser er væsentlige arkæologiske spørgsmål, der samtidig sætter vores eget moderne menneske-

syn og etik i perspektiv. Museumsinspektør og post.doc. Pernille Pantmann vil med udgangspunkt i sit forskningsprojekt "De Glemte" præsentere perspektiverne i sin forskning og måske endda besvare nogle af disse og andre spørgsmål.

20. januar 2025 kl. 19:30

Morten Dyssel

Formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

På sporet af en ny humanisme.

Thomas Manns roman *Trolddomsbjerg*

Sammen med modernistiske forfattere som James Joyce, Marcel Proust og Virginia Woolf betragtes Thomas Mann som et af de største navne inden for europæisk romankunst i det 20. århundrede. Foredraget sætter lys på *Trolddomsbjerg* (1924), hvis handling foregår på et schweizisk sanatorium i årene inden Første Verdenskrig. Romanen giver et fascinerende tidsbillede af en borgerlig tidsalders forfald, ja, en civilisation på randen af ragnarok. Med *Trolddomsbjerg* begiver Thomas Mann sig samtidig på sporet af en 'ny humanitet' som sit svar på den nihilistiske formopløsning, der kulminerer i den katastrofale krig. Vi skal også som perspektivering se nærmere på romanens aktualitet i nutidens kriseramte Europa.

18. november 2024 kl. 19:30

Carsten Munkholm
Tidligere fængselsfunktionær

I fængsel med Carsten

Carsten Munkholm startede som fængselsfunktionær på Statsfængslet i Vridsløselille i 1993. 23 år senere var han med til at lukke fængslet - nu som enhedschef for fængslets beskæftigelse.

Foredraget tager jer med ind på Statsfængslet i Vridsløselille.

Vi kommer til at berøre fængslets historie, hvorfor det ser ud som det gør og ligger hvor det ligger. Vi gennemgår en dag i fængsel fra morgen til aften og hører om nogle af de berømte indsatte der har "gæstet" fængslet i årenes løb og der vil være mere end en historie fra livet i fængslet... nogle vil være grumme andre muntre.

Der inviteres til at stille spørgsmål, undre sig højt og kommentere undervejs, og til slut vil der være mulighed for yderligere spørgsmål.

25. november 2024 kl. 19:30

Thomas Køhler
Ruslandskender

Ruslands historie og Ukraine

I dette foredrag beretter Thomas Køhler om den historiske baggrund for Ruslands krig mod Ukraine og Putins brug af historien som apologi for angrebet. Vi kommer forbi vikingerne, freden i Perejaslav i 1654, Katarina den Store, Oktoberrevolutionen, Sovjetunionens sammenbrud og Maidan-opstanden samt diskussionen om Natos udvidelse.

Hvordan ser den russiske befolkning på krigen, og hvordan dækkes den i medierne? Thomas Køhler har rejst og arbejdet i Rusland og Ukraine i over 33 år og skrevet kronikker og lavet podcast om emnet.

2. december 2024 kl 19:30

Flemming Ytzen
Journalist

Supermagten Kina og Taiwan

Kina er menneskehedens længstvarende, kontinuerlige civilisation. I løbet af få generationer er et traditionelt risbundesamfund blevet forvandlet til en avanceret højteknologisk vækstøkonomi, hvis produktion sælges over alt på kloden. Kinas fremgang har skabt ængstelse i Vesten og blandt landets naboer. Er denne bekymring begrundet? Vil Kina invadere Taiwan for at afslutte borgerkrigen, og hvordan kan og bør USA og EU reagere? Foredraget gennemgår de forskellige faser i Kinas udvikling, herunder også den danske politik over for det store rige øst siden den kommunistiske revolution i 1949. Daværende statsminister Poul Hartling førte i 1974 samtaler med Formand Mao 'på højt intellektuelt niveau' - siden har udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen stået for et grønt partnerskab med 'Røde Kina'.

Redaktør emeritus Flemming Ytzen har besøgt Kina og Taiwan regelmæssigt siden 1978 og udgav i 2007 bogen 'Supermagten Kina - mirakel eller mareridt'.

9. december 2024 kl. 19:30

Debat om EU's og Danmarks rolle i skyggen af truslen fra Rusland.

EU (og Danmark) er nu truet af Rusland. Samtidig stormer Kina frem, især hvad angår den grønne omstilling. Hvilke konsekvenser får alt dette for EU og dermed Danmark?.

Inger Merete Terp vil den 9 december præsentere et oplæg med fokus på en aktuell problemstilling indenfor emnet.

Herefter vil Niels E. Larsen lede os igennem en debat.

Det vil være en god ide at have hørt de to foregående foredrag om hhv. Rusland og Kina inden, men det er ikke nødvendigt for at kunne deltage.

16. december 2024 kl. 19:30

Æbleskiver, gløgg og kaffe

Niels E Larsen
Tidligere lærer på Stenhus

Stenhuskolerne i Holbæk

Gården Stenhus på Vestre Fælled i Holbæk stod færdig i 1862. Den blev skabt af arbejdet fra tvangsudskrevne fattiglemmer fra Holbæk Ladegård. (fattiggård). I 1904 blev gården købt af Edvard Hass, som d.4/9 1905 grundlagde drengeskolen, Stenhus Kost- og Privatskole. Den var stort set selvforsynende. I 1929 købte teologen Svend Larsen Stenhus og drev den som rektor til 1966. Han drev en meget hård skole med daglige ydmygelser og tørre tæsk til eleverne. Spanskkrøret blev flittigt brugt. Kommunisten, advokat Carl Madsen kaldte Stenhus "Adelens Flækkebjerg"! Kosteleverne passede under opsyn landbruget. De blev også brugt som gratis arbejdskraft ved byggeriet af de mange huse rektor Larsen lod bygge i Holbæk. Efter krigen oprettede Larsen en afdeling af gymnasiet på Vester Skole til piger. I 1964 solgte Larsen skolen som en selvejende institution. I 1966 blev den venlige humanist Kjeld Kolding rektor på Stenhus. Det ændrede skolerne i en langt mere positiv retning. I 1976 overtog Vestsjælland Amt Gymnasiet og H.F. Der kom piger på kost-og privatskolen. I 2007 blev gymnasiet og H.F omdannet til en selvejende institution. Ca 350 elever tager årligt studentereksamen eller H.F.-eksamen fra Stenhus. Mange gamle elever har klaret sig godt og er endt i samfundets top. Men lederen af terrorbanden fra Blekingegade var også en gammel stenhus-elev. Det er historien om Stenhus, jeg vil fortælle til december.

Glædelig jul og godt nytår

6. januar 2025 kl. 19:30

Maria Ojantakanen
Souschef Vikingelandsbyen Risby

Vikingernes dragt og tekstil

Tøj gør vikingen. Vikingetiden var et klassesamfund, og tøjet var en afgørende faktor for at markere status både for mænd og kvinder. Helt frem til industrialiseringen, var tekstilproduktion også et af de vigtigste og mest tidskrævende håndværk. I aftenens oplæg lærer vi ikke kun om vikingetidens klædeskik og dragtmøder, men får lov at følge og prøve tekstilens fremstilling, trin for trin.